

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/27/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714209348
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5714209348.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu v právnej veci účastníkov: plnoletý syn (žalobca) - F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. - Q., X., v zastúpení splnomocneným zástupcom JUDr. Mgr. Juraj Líner, bytom P. č. XX, proti otcovi (žalovaný) - S. B., nar. XX.XX.XXXX, trv. bytom no. XX D. Y., F., okres A., Ireland, právne zastúpený JUDr. Barborou Stehlíkovou, advokátkou so sídlom v R., J. R. XXXX/XX, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 10C/166/2014-138 zo dňa 3. júna 2015, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok okresného súdu vo výroku o zvýšení výživného, o nedoplatku výživného tak, že: „žalovaný je s účinnosťou od 4.7.2014 p o v i n n ý prispievať na výživu žalobcu zvýšeným výživným v sume 135 eur mesačne, zročným vždy do posledného dňa kalendárneho mesiaca na nasledujúci mesiac k rukám žalobcu.

Dlh na výživnom za obdobie od 4.7.2014 do 30.6.2015 v sume 654,56 eur je žalovaný p o v i n n ý splácať v pravidelných splátkach po 15 eur mesačne, spolu s bežným výživným s tým, že nezaplatením zročnej splátky sa stáva zročný celý dlh.“

Týmto rozsudkom sa m e n í rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 12P/244/2011 zo dňa 28.3.2013.

Krajský súd sa n e d o t ý k a rozsudku vo výroku, v ktorom okresný súd vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd vyhovel návrhu plnoletého dieťaťa (žalobca) čiastočne a uložil otcovi (žalovanému) s účinnosťou od 04.07.2014 povinnosť prispievať na výživu dospelého syna zvýšeným výživným v sume 150 Eur mesačne zročným vždy do posledného dňa kalendárneho mesiaca na nasledujúci mesiac k rukám žalobcu. Dlh na výživnom za obdobie od 04.07.2014 do 30.06.2015 v sume 833,23 Eur povolil súd žalovanému splácať v pravidelných splátkach po 20 Eur mesačne zročných spolu s bežným výživným s tým, že nezaplatením zročnej splátky sa stáva zročný celý dlh. Vo zvyšku uplatneného nároku žalobu okresný súd zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V zmysle zmenenej úpravy (zvýšenia výživného) zmenil aj pôvodný rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 12P/244/2011 zo dňa 28.03.2013.

2. Pri konštatácii čiastočnej opodstatnenosti žaloby okresný súd vychádzal zo zmenených pomerov, ktoré od doby pôvodnej úpravy výživného nastali, zároveň viedli aj k naplneniu hmotnoprávných

podmienok ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine pre zvýšenie výživného. V dobe pôvodnej úpravy rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 12P/244/2011 zo dňa 28.03.2013 v sume 80 Eur mesačne žalobca bol ešte študentom strednej školy, v dobe tejto úpravy súd vychádzal z príjmu žalovaného v sume 752 Eur mesačne a z príjmu matky žalobcu v sume 78 Eur mesačne. Z vykonaného dokazovania zistil súd, že žalobca je od 09.07.2014 študentom FHS Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne a bol ním aj v čase vyhlásenia rozsudku. V súvislosti s jeho štúdiom na vysokej škole súvisia aj náklady, konkrétne v sume 130 Eur mesačne na internát, 100 Eur mesačne na stravu a približne ďalších 60 Eur na nákup hygienických pomôcok, školských pomôcok a ošatenia, takže minimálne náklady žalobcu dosahujú mesačne sumu až 290 Eur. Už samotné náklady na prípravu pobytu žalobcu v USA, ktorý by mal trvať od júna do septembra 2015 presiahli sumu 1.500 Eur a žalobca musí ešte dokladovať rezervu v sume 1.000 USD. Žalovaný dlhodobo, od augusta 2006 žije v Írsku v spoločnej domácnosti so štyrmi deťmi, pričom z družského pomeru žalovaného a jeho družky pochádza mal. D. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX. Žalovaný je poberateľom sociálnej dávky. Tvrdil, že dlhodobo sa mu nedarí nájsť pracovný pomer. Sociálna dávka (ako to vyplýva z výsluchu žalovaného) predstavuje na 5 osôb 402,20 Eur týždenne, mesačný príjem do rodiny je vo výške 1.608,80 Eur, pritom v tejto sume je zahrnutá aj sociálna dávka žalovaného vo výške 752 Eur mesačne, sociálna dávka na družku 499,20 Eur mesačne a sociálna dávka na tri deti vo výške spolu 357,60 Eur. Náklady žalovaného tvoria nájom vo výške 750 Eur mesačne, strava 150 Eur týždenne, ako aj ďalšie platby súvisiace s riešením otázky bývania ako napr. náklady elektriky 250 Eur, náklady uhlia 70 Eur týždenne, náklady spotreby vody približne 350 Eur ročne a podobne. Výšku platby nájomného za byt žalovaný preukázal nájomnou zmluvou uzavretou s prenajímateľom preloženou do jazyka slovenského, výšku sociálnej podpory preukázal listinami írskych orgánov taktiež preložených do slovenského jazyka.

3. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 62 ods. 1, 2, 3, ods. 4 prvá veta, ods. 5, § 65 ods. 3, § 75 ods. 1 Zákona o rodine v aplikácii s ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Pri svojich záveroch zvýraznil, že i keď je žalovaný bez pracovného príjmu a nezamestnaný (podľa jeho vyjadrenia približne už 6 rokov), napriek tomu celú túto dobu žije z poberanej sociálnej podpory v Írsku, kde sa celý tento čas zdržiava, zdravotné dôvody, ktoré by mu bránili zamestnať sa zistené neboli. Aj za preukázanej skutočnosti, že žalovaný má vyživovaciu povinnosť k trom deťom (vrátane žalobcu) súd dospel k presvedčeniu, že žalovaný je schopný dosiahnuť príjem, ktorý mu umožní plniť si vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k žalobcovi aspoň v sume 150 Eur mesačne, čo je približne polovica nákladov, ktoré žalobca preukázateľne vynakladá na živobytie každý mesiac. Matka žalobcu, ktorej príjem je mierne vyšší ako príjem žalovaného a má vyživovaciu povinnosť iba k žalobcovi, môže zo svojho príjmu prispievať na zvyšok potrebných nákladov žalobcu. Pomery žalobcu sa radikálne zmenili od júla 2014, kedy sa stal študentom vysokej školy, dokonca v zahraničí. Väčšiu časť mesiaca trávi mimo domácnosti vedenej matkou a jeho potreby zodpovedajú potrebám vysokoškolača s prihliadnutím na všetky materiálne, kultúrne, spoločenské a iné potreby, ktoré muž v tomto veku má. Zohľadňujúc všetky rozhodujúce skutočnosti okresný súd uložil žalovanému povinnosť uhrádzať výživné na žalobcu sumou 150 Eur mesačne od 04.07.2014 (s účinnosťou od podania žaloby), z dôvodu zmenenej výšky výživného okresný súd vyčíslil vzniknutý rozdiel za rozhodné obdobie od 04.07.2014 do 30.06.2015 a nedoplatok na výživnom uložil žalovanému uhrádzať v splátkach v rozsahu a spôsobom, ako je to uvedené vo výroku odvolaním napadnutého rozsudku. Vo zvyšku uplatneného nároku okresný súd vyhodnotil žalobu za nedôvodnú. Rozhodovanie o trovách konania súd oprel o § 142 ods. 2 O.s.p., keďže ani jeden z účastníkov plne úspešný v konaní nebol.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, jeho odvolanie smeruje do výroku, v ktorom okresný súd zvýšil výživné na žalobcu a do súvisiaceho výroku o nedoplatku výživného. Žalovaný argumentuje prioritne svojou neschopnosťou platiť súdom určené výživné vzhľadom na svoje finančné možnosti a ďalšie vyživovacie povinnosti. Podľa jeho názoru súd nezohľadnil skutočnosť, že syn s ním komunikovať nechce, neodpovedá na jeho listy, ktorými sa on snažil so synom naviazať kontakt. Viackrát sa snažil skontaktovať so žalobcom, či už listami alebo mailom cez matku, avšak neúspešne. Žalobca má záujem iba o to, aby na neho finančne prispieval a odmieta skutočný záujem jeho ako otca. Napriek všetkým skutočnostiam a odmietavému správaniu sa syna je ochotný mu prispievať výživným v sume 120 Eur mesačne, nakoľko sa chce správať zodpovedne a chce mu pomôcť, aby úspešne dokončil vysokoškolské štúdium. Na druhej strane očakáva, že voči nemu aj syn si bude plniť svoju povinnosť, bude ho informovať o priebehu štúdia vždy na konci každého semestra. Odvolateľ dodal, že má vedomosť aj o tom, že matka žalobcu pracuje v zahraničí a je v jej možnostiach prispievať synovi na štúdium vyššou sumou ako on a to tak, že výdavky žalobcu,

ktoré zdokladoval by sa pri určení výživného vo výške 120 Eur mesačne pokryli. Pri plnení vyživovacej povinnosti v sume 170 Eur mesačne nebude môcť pokryť svoje pravidelné výdavky a zabezpečiť svojim deťom základné potreby ako doposiaľ. Z týchto dôvodov sa odvolateľ domáhal zrušenia rozsudku v odvolaní napadnutom výroku a žiadal vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na to, že žalovaný je z objektívnych dôvodov neschopný súdom určené výživné platiť. V konaní pred súdom prvého stupňa nepreukázal relevantnými dôkazmi, že jeho mesačné výdavky na výživu jeho dvoch potomkov žijúcich s ním v spoločnej domácnosti a ostatné náklady na živobytie sú v takej výške, ako to odvolateľ tvrdí. Na list otca on reagovať nemohol, keďže neuviedol v liste ani mailovú ani korešpondenčnú adresu. Už len skutočnosť, že žalovaný podal predmetné odvolanie preukazuje, že nemá záujem na naozajstnom stretnutí s ním ako synom a ide mu výlučne len o zníženie vyživovacej povinnosti. Jeho kontaktuje žalovaný iba v prípadoch, keď sa jedná o zníženie finančných nárokov, v iných situáciách ho nekontaktoval, neprejavoval o neho žiadny záujem ako o syna, nekupoval mu darčeky k narodeninám, meninám ani k iným významným životným udalostiam. Suma výživného, ktorú žalovaný je ochotný platiť nepostačuje na pokrytie jeho výdavkov na aktuálny študijný pobyt na Univerzite v Porte v Portugalsku. Náklady tohto pobytu zabezpečuje matka, tá bola nútená uzatvoriť si zmluvu o pôžičke vo výške 5.000 Eur, ktorú spláca mesačnými splátkami vo výške 80 Eur. Je pravdou, že jeho matka v súčasnosti pracuje v zahraničí, k tomu bola donútená z dôvodu, že jej príjem skutočne nepostačoval na pokrytie výdavkov spojených so synovým študijným pobytom v zahraničí. Pracovnú zmluvu s miestom výkonu práce na Malte má však matka uzatvorenú na dobu určitú do konca októbra 2016. Pritom i jej výdaje sú vysoké, za prenájom bytu uhrádza platby vo výške 420 Eur mesačne, zároveň uhrádza povinné platby aj za byt na Slovensku vo výške 150 Eur mesačne, ako i náklady na telefónne služby pre neho, stravné v zahraničí, zakupuje mu letenky v čase prázdnin a Vianočných sviatkov, keď on odchádza a prichádza z a do Portugalska. Súhrnom všetkých uvedených dôvodov žalobca žiadal potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa pre vecnú správnosť.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a aplikáciou postupu podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2, § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch (výrok o zvýšení výživného, súvisiaci výrok o nedoplatku výživného) zmenil postupom podľa § 220 O.s.p., nedotýkal sa však výroku rozsudku, v ktorom okresný súd vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol.

7. V súdnej veci okresný súd vykonal rozsiahle dokazovanie, z vykonaných dôkazov riadne zistil skutkový stav, zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa aj odvolací súd napokon vychádzal. Hmotnoprávne ustanovenia Zákona o rodine okresný súd správne premietol do konštatovaného záveru o naplnení zákonných predpokladov pre zvýšenie výživného, pri právnom posúdení veci si aj krajský súd osvojil súvisiace ustanovenia Zákona o rodine upravujúce otázky vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom, iný záver však než okresný súd, prijal krajský súd v otázke výšky zvýšeného výživného.

8. Krajský súd upriamuje pozornosť na základnú rodičovskú povinnosť (ktorá pretrváva i v prípade keď deti dovŕšia plnoletosť) - plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Erik Toráč, hoc dovŕšil plnoletosť, je naďalej odkázaný na výživné od svojich rodičov. Pri zmene výšky výživného hmotnoprávna úprava vyžaduje naplnenie nasledovných zákonných kritérií: 1. zmenu pomerov od doby pôvodnej úpravy výživného, 2. ako sa zmena pomerov odzrkadľuje v odôvodnených potrebách osoby odkázanej na výživné, 3. aká zmena nastala v pomeroch výživou povinných osôb, resp. či nastala taká zmena pomerov v možnostiach a schopnostiach výživou povinnej osoby, ktorá by neumožňovala zmenu výšky výživného. Vykonané dokazovanie preukázalo výraznú zmenu v odôvodnených potrebách dospelého syna, kým v dobe pôvodnej úpravy bol študentom strednej školy, v dobe podania žaloby o zvýšenie výživného už bol študentom vysokoškolského štúdia, pripravujúcim sa dennou formou štúdia na budúce povolanie. Zvýšené náklady súvisiace s vysokoškolským štúdiom žalobca preukázal a výšku týchto zvýšených nákladov ani odvolateľ nenamietal. Je jednoznačné, že pôvodným rozhodnutím určená výška výživného na žalobcu v sume 80 eur mesačne už nezodpovedá jeho zmeneným odôvodneným potrebám, navyše nezohľadňuje ani povinnosť rodiča (odvolateľa) primerane možnostiam a schopnostiam participovať na zvýšených (štandardných) nákladoch svojho študujúceho dieťaťa. Odôvodnenou úlohou rodiča je

viesť svoje dieťa k získaniu vzdelania a tým aj potrebných predpokladov na sebarealizáciu, následne aj súvisiaca povinnosť finančne sa podieľať na nákladoch vzdelania. Okresný súd pri hodnotení príjmov rodičov vychádzal z relevantných dôkazov, ktoré preukazujú, že príjem matky sa zvýšil oproti obdobiu pôvodnej úpravy (krajský súd nepochybuje o tom, že je to výsledok maximálneho pracovného nasadenia matky) a príjem otca (žalovaného) oproti pôvodnej úprave sa nezmenil, tak ako v dobe pôvodnej úpravy výživného otec a jeho rodina žili z poberaných sociálnych dávok, tak je tomu aj v dobe aktuálneho rozhodovania, pritom ani mesačná suma poberaných sociálnych dávok v zahraničí sa nezmenila, je totožná. Nezmenil sa ani počet vyživovacích povinností žalovaného, tak ako v dobe pôvodnej úpravy, má vyživovaciu povinnosť k dvom deťom pochádzajúcim z družského pomeru a vyživovaciu povinnosť k dospelému synovi Erikovi Toráčovi. Odvolateľ si uvedomuje svoju vyživovaciu povinnosť voči synovi, i keď v odvolacej argumentácii poukazuje na to, že jeho príjmové, rodinné, majetkové pomery neumožňujú platiť výživné v súdom stanovenej výške 150 eur mesačne, na druhej strane za akceptovateľné považuje zvýšenie výživného na sumu 120 eur mesačne, túto otcom navrhovanú sumu však krajský súd vyhodnotil za neadekvátnu, vzhľadom na súhrn skutkových zistení a výsledok dokazovania. Zohľadňujúc reálnu príjmovú, rodinnú situáciu žalovaného (odvolateľa) je v jeho reálnych možnostiach ako aj schopnostiach podľa názoru odvolacieho súdu prispievať zvýšeným výživným na žalobcu a to sumou 135 eur mesačne (teda vyššou o 55 eur mesačne oproti pôvodnej úprave) počnúc 4.7.2014. Je správne a spravodlivé, aby otec sa podieľal na štandardných zvýšených nákladoch spojených s vysokoškolským štúdiom svojho syna (ako sú napr. náklady ubytovania na internáte, cestovné náklady, nákup odbornej literatúry a pod). Náklady súvisiace s plánovanými (a prípadne už aj absolvovanými) študijnými pobytmi žalobcu v zahraničí treba kvalifikovať za náklady nadštandardné. Odvolací súd síce nespochybňuje aktivitu, úsilie, nasadenie žalobcu o získanie čo najvyššieho vzdelania, avšak účasť toho ktorého rodiča na finančnom zabezpečení aj týchto výdajov je limitovaná jeho finančnými možnosťami a schopnosťami. Pokiaľ odvolateľ poukazuje na to, že matka žalobcu dosahuje vyšší príjem, krajský súd upriamuje pozornosť odvolateľa, že práve je matka tým rodičom, ktorá zo svojho zvýšeného príjmu uhradzuje nielen zvýšené štandardné ale aj náklady nadštandardného vzdelania (študijné pobyty v zahraničí svojho syna) v rámci nadštandardného plnenia si vyživovacích povinností voči žalobcovi.

9. Súhrn všetkých okolností uvádzaných v bode 8. odôvodnenia rozsudku viedol krajský súd k zmene rozsudku okresného súdu a ku konštatácii čiastočnej opodstatnenosti odvolania. Zmena výšky zvýšeného výživného bezprostredne založila aj zmenu výroku rozsudku okresného súdu o zameškanom (nedoplatku) výživnom, ktoré bolo vyčíslené ako rozdiel medzi pôvodnou výškou výživného a zvýšenou sumou za rozhodné obdobie totožné ako bolo vymedzené súdom prvého stupňa v odvolaní napadnutom výroku. Nedoplatok výživného povolil krajský súd žalovanému splácať splátkach v rozsahu a spôsobom ako je to uvedené vo výrokovej vete rozsudku. Zmena výšky výživného založila aj konštatovanú zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom.

10. V dôsledku zmeny rozsudku krajský súd aplikáciou ust. § 224 ods.2 O.s.p. rozhodoval o trovách celého konania (prvostupňové a odvolacie) a v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p. žiadnemu z účastníkov právo na ich náhradu nepriznal, pretože každý z účastníkov mal v konaní úspech iba čiastočný.

11. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo v súdnej veci vydané pred 1.7.2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čomu zodpovedá i procesný postup a rozhodovanie odvolacieho súdu. K písomnému vypracovaniu uznesenia však dochádza už za účinnosti „ nového „ procesného predpisu Z.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. Vzhľadom k nie celkom jednoznačným prechodným ustanoveniam (osobitne § 470 ods.1, ods.2, veta prvá Civilného sporového poriadku) odvolací súd v rámci písomného vyhotovenia rozsudku čiastočne zohľadnil aj aktuálnu právnu úpravu, napr. pri číslovaní odsekov odôvodnenia rozhodnutia.

12. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e** .